

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobce: **A. C.**
zastoupen JUDr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem,
se sídlem Šafaříkova 666/9, 500 02 Hradec Králové

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. května 2023, č. j. OAM-151/ZA-
ZA15-K12-2023, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Žalobce nejprve uvedl, že pochází z města Soroco, které leží přibližně 10 km od hranic separatistické republiky Podněstří a zároveň bezprostředně u hranic s Ukrajinou, tudíž nelze učinit závěr, že by v případě návratu do země původu nehrozilo žalobci žádné azylově relevantní nebezpečí.
3. Dále se ohradil vůči tvrzení žalovaného, že rodičům žalobce se ve městě Soroco daří dobře. Matka žalobce je sice v domácnosti, nicméně tvrzení, že otec žalobce pracuje, již v souladu se skutečností není, měl totiž komplikovanou zlomeninu nohy a musel podstoupit rizikovou operaci a v současnosti je na dlouhodobé pracovní neschopnosti, tudíž rodina žalobce má aktuálně výrazně ponížené příjmy. Z tohoto důvodu není dobře možné, aby žalobce byl v případě návratu do Moldavska rodinou nadále financován.
4. Pokud by se žalobce měl vrátit do země původu, hrozila by mu bezprostřední újma na zdraví a jeho lidské důstojnosti a to v bezprostřední souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině, proruskou orientací orgánů Podněstří a aktuální politickou a bezpečnostní situací Moldavska. Vzhledem k eskalaci bezpečnostní situace na tomto území a skutečnosti, že žalobce absolvoval vojenskou školu a základní výcvik, se důvodně obává obdržení povolávacího rozkazu do potencionálního ozbrojeného konfliktu, se kterým ale jako Moldavan nesouhlasí a nechce se do něj zapojovat a riskovat tak svůj život a své zdraví. Nadto je žalobci známo, že pokud by byl nucen vrátit se do země původu, byl by v případě vyhýbání se vojenské povinnosti pronásledován a perzekuován.
5. V Moldavském pohraničí s Ukrajinou došlo k několika zásadním incidentům. Dopadly a vybuchly zde ruské střely, přičemž tuto skutečnost žalovaný v napadeném rozhodnutí do značné míry bagatelizoval. Žalobce byl přesvědčen, že se žalovaný nezabýval řádným posouzením aktuálního statusu bezpečnosti země původu, a proto zdvořile žádal zdejší soud, aby se ve světle výše uvedeného a s přihlédnutím k judikatuře Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 12.10.2022, č.j. 10 Azs 161/2022 – 56), zabýval rovněž samotnými předpoklady vymezení žalobcovi země původu jako bezpečné, a to v kontextu aktuálního dění.
6. Území poblíž místa pobytu žalobce je aktivně využíváno separatistickou armádou a vzhledem k blízkosti hranic s Ukrajinou nelze vyloučit, že se zdejší bezpečnostní situace v přímě souvislosti s vývojem konfliktu na Ukrajině značným způsobem zhorší. Navrácení žalobce do země původu by pro něj znamenalo vystavení obrovskému bezpečnostnímu riziku a ohrožení jeho života.
7. Nadto doplnil, že o poskytnutí mezinárodní ochrany nežádal čistě za účelem vyhnout se branné povinnosti, jak na několika místech v napadeném rozhodnutí dovozuje žalovaný. Neztotožnění se s násilím a neochota se podrobit branné povinnosti jsou sice dílčími důvody, které žalobce přiměly zemi původu opustit, o poskytnutí mezinárodní ochrany však žádá zejména na základě důvodných obav o svůj život a zdraví, neboť v souvislosti s válkou na Ukrajině hrozí jednak jeho odvod do armády, ale i eskalace politické a bezpečnostní situace v Podněstří a přilehlých oblastech Moldavska.
8. Byl tedy přesvědčen, že uvedl natolik závažné skutečnosti, které by měly vést k udělení mezinárodní ochrany, proto je dle žalobce napadené rozhodnutí nezákonné, neboť ten nezohlednil a řádně neprošetřil situaci, v jaké se žalobce nachází, v důsledku čehož mu nebyla udělena mezinárodní ochrana. V souvislosti s tím žalobci v případě návratu do země svého původu hrozí závažná újma jak na zdraví, tak na životě, což je v rozporu s ustanovením § 12 zákona o azylu.

9. Pakliže potom nebyly žalovaným shledány důvody pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 zákona o azylu, měl se žalovaný důkladněji zabývat možností udělení humanitárního azylu ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu, protože žalobce se domníval, že v jeho případě jsou dány důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení této varianty mezinárodní ochrany a jeho nucení navrácení do Moldavska by bylo zcela nehumánní.
10. Také upozornil na skutečnosti, že v jeho případě je dán důvod udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. V jeho případě jsou totiž dány důvodné obavy, že pokud by byl vrácen do země původu, tak by mu hrozilo skutečné nebezpečí závažné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) a c) zákona o azylu, přičemž ze strany moldavských veřejnoprávních orgánů nelze očekávat žádnou účinnou ochranu.
11. Závěrem navrhnul, aby zdejší soud s ohledem na shora uvedené skutečnosti podané žalobě vyhověl a napadené rozhodnutí zrušil.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

12. Žalovaný uvedl, že obavy žalobce z povolání do války jsou zcela neopodstatněné, protože válka, které se žalobce nechce účastnit, existuje pouze v rovině teorií. Moldavsko se války na Ukrajině, kterou rozpoutala Ruská federace, nijak neúčastní. Moldavsko tak v žádné válce, které by se měl žalobce účastnit, není. Žalobci v případě návratu do země původu nehrozí žádné azylově relevantní nebezpečí.
13. Pod azylově relevantní důvod nelze podřadit ani snahu žalobce zůstat zde se svou přítelkyní. Ostatně ani neznal její adresu.
14. Dále žalovaný uvedl, že nerozumí argumentaci, která se týkala životních poměrů rodičů žalobce. Žalobce danou pasáž uzavřel sdělením, že by jej rodiče v případě návratu do země původu nemohli živit. Žalovaný takovou informaci považoval za irelevantní. Žalobce je plnoletý, svépřávný a práceschopný člověk, není odkázán na ničí pomoc.
15. Na závěr žalovaný navrhnul, aby zdejší soud žalobu v plném rozsahu zamítnul.

IV. Jednání

16. Při jednání konaném dne 29.8.2023 zástupce žalobce nejprve odkázal na znění žaloby a dále uvedl, že žalobce žádal o mezinárodní ochranu z důvodu obav návratu do Moldavska, kde mu hrozí služba v armádě, čehož se obává, protože pochází z Podněstří, což je proruský region sousedící s hranicemi a obává se toho, že by musel bojovat třeba i proti vlastním spoluobčanům. Také uvedl, že má obavu z bezpečnostní situace, která je v zemi nedobrá, dopadají tam střely z vedlejšího válečného konfliktu a má za to, že žalovaný nedostatečně zvážil situaci, nedostatečně se zabýval jeho obavami a ohrožením.
17. Žalovaný odkázal na obsah napadeného rozhodnutí a vyjádření k žalobě, kde shrnul dva stěžejní důvody, pro které žalobce žádal o mezinárodní ochranu. Prvním byla obava z válečného konfliktu, do kterého by byl prostřednictvím narukování do armády zatažen. Druhým důvodem byl jeho vztah s přítelkyní v České republice. Tyto důvody považoval za azylově irelevantní.
18. Žalobce poté osobně uvedl, že má v České republice přítelkyni, se kterou spolu chtějí zůstat.

19. Poté byl proveden důkaz navržený zástupcem žalobce. Jednalo se o článek z 10.10.2022 s názvem „*Moldavským vzdušným prostorem proletěly tři ruské rakety, velvyslanec jde na kobereček.*“ Z obsahu vyplynulo, že moldavským vzdušným prostorem proletěly v pondělí (zřejmě 10.10.2022), tři ruské rakety směřující na ukrajinské území. Ministr zahraničí moldavské republiky si kvůli tomu předvolal ruského velvyslance. Mělo se tak stát v době mezi půl devátou až devátou hodinou ranní. Všechny rakety letěly ve směru na Ukrajinu. Tyto cíle byly potvrzeny odpovědnými strukturami ministerstva obrany. Rakety byly pozorovány monitorovacími systémy státního podniku pro využívání vzdušného prostoru, uvedlo moldavské ministerstvo obrany ve svém vyjádření. Rakety podle úřadů znamenaly nebezpečí, především pro civilní letadla, a moldavské ministerstvo zdůraznilo, že útoky ruské armády na ukrajinská města odsuzuje.
20. V závěrečném návrhu zástupce žalobce uvedl, že je přesvědčen o tom, že žalovaný se nedostatečně zabýval jeho případem, jeho ohrožením a obavami z toho, co se stane v případě návratu do země původu. Zejména pak tím, že bude muset narukovat do armády a nejspíš bojovat, což ho ohrozí na životě. Potom i bezpečností situací v Moldavsku, kdy tam dopadají zbytky raket z vedlejšího válečného konfliktu. To všechno nedostatečně žalovaný zvažil, jakož i určitou vazbu, kterou má žalobce v České republice přes svoji přítelkyni. Proto navrhnul, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.
21. Žalobce poté osobně uvedl, že žádné náklady řízení uplatňovat nebude.
22. Žalovaný v závěrečném návrhu požádal, aby žaloba byla zamítnuta jako nedůvodná. Náhradu nákladů řízení taktéž nepožadoval.

V. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

23. V přezkumném řízení soud ověřil z obsahu správního spisu následující rozhodné skutečnosti.
24. Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 21. 2. 2023. Dne 24. 2. 2023 poskytl údaje k podané žádosti. Při této příležitosti uvedl, že do České republiky přicestoval již 10.3.2022. Vyznává pravoslavné křesťanství. Nesympatizuje s žádnou politickou stranou a nikdy nebyl politicky aktivní. Dále uvedl, že nestudoval žádnou střední školu a školní docházku ukončil, když mu bylo 16 let. Poté pracoval v pneuservisu a prošel základní vojenskou službou, kterou ukončil 13.1.2022. Do České republiky přicestoval, protože zde měl přítelkyni, se kterou se seznámil přes internet, neznal ale její datum narození ani místo bydliště. V České republice nepracuje, bydlel u kamaráda, rodiče mu posílali peníze. O mezinárodní ochranu dříve nepožádal, protože o této možnosti nevěděl, dle výjezdního příkazu měl ale vycestovat do 22.2.2023. Poté uvedl, že se bojí, že v Moldavsku bude válka, protože tam již třikrát spadla ruská bomba, povolávací rozkaz do armády nedostal. V Moldavsku má rodiče a 2 sestry, které již s rodiči nežijí. V Moldavsku neměl žádné problémy, a to ani kvůli rase, národnosti, náboženství, pohlaví nebo příslušnosti k sociální či politické skupině.
25. Jako podklady pro rozhodnutí si žalovaný opatřil zprávy ČTK s názvy: „*Ruské řízené střely přeletěly podle úřadů přes vzdušný prostor Moldavska*“, „*Moldavská prezidentka varovala před snahami Ruska provést v zemi násilný převrat*“, „*Sestřelená ruská raketa dopadla na moldavské území, informuje Kišiněv*“ a „*Moldavský parlament schválil novou vládu, má prozápadní směřování*“. Dále si opatřil informaci Ministerstva zahraničních věcí

ČR „*Situace v Podněstří – Základní vojenská služba, bezpečnost situace, možnost přesídlení do Moldavska a přístup ke službám, spolupráce v trestně právní oblasti*“, dále informaci OAMP „*Bezpečnostní a politická situace v zemi*“, zprávu Ministerstva vnitra ČR „*Moldavsko – Základní přehled o zemi*“, dále zprávu od Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky (BAMF) „*Zpráva o zemi 37 – Moldavská republika*“ a informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR „*Aktuální dopady konfliktu na Ukrajině, protivládní protesty a přístup státních úřadů k protestům, přístup k základní zdravotní péči*.“

26. Následující odstavce se věnují právnímu hodnocení nadepsaného soudu.
27. Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
28. Podle § 13 odst. 1 zákona o azylu se azyl udělí rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12.
29. Podle § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
30. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Podle odstavce 2 téhož paragrafu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
31. Podle § 14b odst. 1 zákona o azylu se rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení.
32. Žalobce nejprve tvrdil, že město X, ve kterém v Moldavsku žil, se nachází pouze 10 km od hranic se separatistickou republikou Podněstří. Z toho dovozoval možné ohrožení v souvislosti s válkou na Ukrajině. Tomuto nebezpečí nicméně žádná objektivní fakta nenasvědčují, Podněstří se do války Ukrajině aktivně nezapojuje, ani aktivně neohrožuje samotné Moldavsko. Z blízkosti města, v němž žije žalobcova rodina, k Podněstří tak nebylo možné dovodit azylově relevantní důvod k udělení mezinárodní ochrany.

33. Co se týče ekonomické situace žalobcovy rodiny v Moldavsku, ta pohledem zákona a azylu také není relevantní. Zdejší soud se také přiklonil k názoru žalovaného, že žalobce je svéprávnou a plně praceschopnou osobou, není odkázán na ničí pomoc, tudíž najít způsob obživy by mu nemělo činit problém. Tyto čistě ekonomické důvody nemohou být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany.
34. K obavě žalobce z povinnosti plnit brannou povinnost krajský soud uvádí, že dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10.12.2021, č. j. 5 Azs 19/2020 – 45, „*samotné plnění branné povinnosti nelze bez dalších souvislostí považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 ani § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, pokud se ovšem jedná o plnění takové povinnosti v regulérní armádě demokratického právního státu, které je v souladu s vnitrostátním i mezinárodním právem, a pokud je daným státem respektována možnost odepření výkonu takové vojenské služby z důvodu svědomí či náboženského přesvědčení, ať již zavedením náhradní (civilní) služby nebo jiným způsobem, nebo přinejmenším, pokud takové odepření výkonu vojenské služby není ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. c) směrnice 2011/95/EU trestáno nepřiměřenými nebo diskriminačními sankcemi. Branná povinnost spojená s účastí na ozbrojeném konfliktu naopak může být důvodem pro udělení azylu dle § 12 písm. b) citovaného zákona mimo jiné tehdy, pokud žadateli ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. e) uvedené směrnice hrozí trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu takové vojenské služby během konfliktu za situace, kdy by tento výkon mohl zahrnovat přímou či nepřímou účast žadatele na mezinárodních válečných zločinech, zločinech proti lidskosti, jiných vážných nepolitických zločinech nebo činech, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN, a pokud je zároveň dána souvislost mezi tímto způsobem pronásledování žadatele a azylově relevantními důvody pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) uvedeného zákona, resp. čl. 2 písm. d) a čl. 10 citované směrnice.*“
35. Ze shora citované judikatury vyplývá závěr, že potenciální plnění branné povinnosti není azylově relevantním argumentem. V projednávaném případě je nicméně důležitější fakt, že ze shromážděných podkladů o zemi původu žalobce nevyplývá, že by tam hrozil válečný konflikt, do kterého by se žalobce jako branec měl zapojit. Přestože válka probíhá na území sousední Ukrajiny, nic nenasvědčuje tomu, že by se měla rozšířit až do Moldavska. Tomu se ostatně podrobně věnoval i žalovaný na stranách 3 a 4 napadeného rozhodnutí, s jeho závěry se krajský soud plně ztotožňuje.
36. K žalobcem uvedené judikatuře Nejvyššího správního soudu, konkrétně rozsudku ze dne 12.10.2022, č. j. 10 Azs 161/2022 – 56, zdejší soud po jeho důkladném prostudování uvádí, že tento není přílehlavý k projednávanému případu. V žalobcem uvedené věci se totiž Nejvyšší správní soud zabýval případem, v němž byla žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu. V nynějším případě ale žalovaný posuzoval věc meritorně, podrobně přezkoumal žádost a situaci žalobce a rozhodnul o neudělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 12, 13, 14, 14a a 14b zákona o azylu, nikoli podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu, které se aplikuje v případech zjevné nedůvodnosti žádosti.
37. Konečně žalobce tvrdil, že v případě návratu do země původu by mu hrozila vážná újma na zdraví nebo životě a to v souvislosti s probíhající válkou na Ukrajině, vyjádřil obavy z rozšíření konfliktu na území Moldavska. Zdejší soud v tomto směru dospěl k závěru, že i tato obava žalobce byla neopodstatněná. Rozšíření konfliktu z Ukrajiny do Moldavska nic nenasvědčuje, situace v regionu je stálá a z ojedinělých případů dopadu či přeletu ruských raket přes Moldavské území nelze usuzovat, že by se konflikt měl rozšiřovat.

Podrobně se tomuto tématu věnoval také žalovaný a to konkrétně na straně 7 napadeného rozhodnutí, na jeho závěry soud tímto odkazuje.

38. Ve shodě se žalovaným neshledal krajský soud ani důvody pro udělení humanitárního azylu žalobci. Ten ostatně v tomto směru nepřišel ani s žádným relevantním tvrzením. Skutečnost, že si našel v České republice přítelkyni, je pak pro posouzení důvodnosti jeho žádosti o mezinárodní ochranu irelevantní.
39. Žalobou napadené rozhodnutí tedy bylo vydáno v souladu se zákonem, proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
40. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Náhradu nákladů řízení nepožadoval. Z obsahu soudního spisu je navíc patrné, že žalovanému žádné náklady v řízení před soudem nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 29. srpna 2023

JUDr. Jan Rutsch v. r.
samosoudce